

یا من اسمہ
دواء و ذکرہ
شفاء

سرطان مری

دکتر علیرضا ناصری - متخصص رادیوانکولوژی

شعله صداقت - کارشناس پرستاری

تابستان ۱۴۰۲

مرکز آموزشی درمانی و تحقیقاتی قلب و عروق

شهید مدنی تبریز

<http://madanihosp.tbzmed.ac.ir>

سرطان مری یکی از کشنده ترین سرطان هاست. فقدان علایم زودرس اولیه و نیز وجود جریان لنفاوی دوطرفه و قوی مری سبب می شود در زمان تشخیص بیماری در مراحل پیشرفته باشد. درگذشته سرطان سلولهای سنگفرش مری ۹۵٪ تمامی سرطان های مری را تشکیل می داد. اما از سال ۱۹۸۰ به بعد میزان بروز آدنوکارسینوم مری به سرعت افزایش یافته است و ۵۰٪ موارد جدید سرطان مری را تشکیل می دهد. علایم و درمان این دو نوع مشابه می باشد. سرطان مری به دو نوع شکل عمده زیر دیده می شود :

۱- سرطان سلول سنگفرشی

۲- آدنوکارسینوم

سرطان مری در افراد زیر ۴۰ سال نادر می باشد و میزان بروز آن در طی دهه های بعدی نیز افزایش می یابد. علت سرطان سلول سنگفرشی مری ناشناخته است. اما عوامل محیطی، غذایی و عوامل موضعی مربوط به مری نیز مطرح شده اند.

سوء مصرف الکل و سیگار جزء عوامل خطر ساز اولیه آن می باشند. در ایران در حواشی جنوبی دریای خزر شیوع بیشتر این بیماری دیده می شود که آن را با خوردن چای داغ ارتباط داده اند.

آدنوکارسینوم مری عمدتاً "بیماری مردان سفیدپوست می باشد و نسبت ابتلای سفیدپوستان به سیاه پوستان ۵ به ۱ و نسبت ابتلای مردان به زنان ۷ به ۱ است. تنها عامل خطر شناخته شده آن مری بارت است.

در مری بارت مخاط روده جایگزین مخاط طبیعی مری می شود که علت آن را برگشت مزمن اسید و محتویات صفراوی معده به مری می دانند. تقریباً "۹۰٪ موارد آدنوکارسینوما در ناحیه انتهایی مری بروزی کند. درحالی که ۵۰٪ موارد سرطان سلول سنگفرشی در ثلث میانی و ۵۰٪ ما بقی به نحو یکسانی در نواحی انتهایی و ابتدایی مری مشاهده می شوند.

زودرس ترین علامت سرطان مری چیست؟

سرطان مری در مراحل اولیه اغلب بدون علامت است و به ندرت به صورت تصادفی شناسایی می شود. بروز علائم، نشان دهنده مرحله پیشرفته و غالباً "غیرقابل درمان بیماری است. اکثر بیماران چند ماه پیش از مراجعه پزشکی دچار علائم بوده اند.

دشواری بلع شایع ترین علامت سرطان مری می باشد. این حالت زمانی بروز می کند که تقریباً ۷۵٪ قطر طبیعی مری مسدود شده باشد. دشواری بلع غذاهای جامد پیش از دشواری بلع نسبت به مایعات بروز می نماید. در انسداد کامل مری ممکن است برگشت غذا، سرفه یا عفونت سینه ایجاد شود. تمام بیماران دچار کاهش وزن و بی اشتتهایی هستند. درد قفسه سینه، سکسکه و خشونت صدا نیز دیده می شود.

(۴)

تشخیص

در صورت پیدایش دشواری بلع و با علائم دیگر ارزیابی و تشخیص را می توان با آندوسکوپی و یا رادیوگرافی یا باریوم انجام داد. مزیت آندوسکوپی این است که امکان نمونه برداری از تومور را میسر می نماید.

درمان

مهم ترین عامل در پیش بینی طول عمر بیماران که بر انتخاب روش درمانی تاثیر می گذارد مرحله تومور، گستردگی تومور است. جراحی در مراحل اولیه موثر می باشد. بطور همزمان می توان از شیمی درمانی و پرتودرمانی برای درمان استفاده کرد.

(۵)

پیامهای بهداشتی برای پیشگیری از سرطان مری

- ۱- از کشیدن سیگار خودداری فرمایید.
- ۲- از سوءمصرف مشروبات الکلی پرهیز نمایید.
- ۳- در صورت احساس مشکل در بلع (گیر کردن غذا)
- ۴- از خوردن چای و قهوه بسیار داغ خودداری کنید.

منبع

۱- پرستاری داخلی و جراحی برون و سوارث - انتشارات جامعه

نگر- ۲۰۲۲

۲- اصول ومبانی پرستاری پاتر و پری- انتشارات جامعه نگر- ۱۴۰۱